

LEVEL UP!

Sieť aktivistov

20-hodinový školiaci program

**Sieť
aktivistov**

20-hodinový
školiaci
program

Pod'akovanie

Autori:

Marija Pantelic, Tilen Lah

S podnetmi od:

Josh Cope, Marialena Yannouladou, Verena Mitschke, Viola Bianchetti

Grafický dizajn:

Wout Neiryck

Ilustrátorka:

Eva Lynen

**ACTIVIST
NETWORK**

**Co-funded by
the European Union**

Akciju spolufinancovala Európska únia v rámci grantového programu Európskeho parlamentu v oblasti komunikácie. Európsky parlament sa nezúčastnil na jej príprave a v žiadnom prípade nie je zodpovedný za informácie alebo názory vyjadrené v kontexte tejto akcie, ani nie je nimi viazaný. V súlade s platnými právnymi predpismi sú výlučne zodpovední autori, respondenti, vydavatelia alebo vysielatelia programu. Európsky parlament tiež nemôže niesť zodpovednosť za priame ani nepriame škody, ktoré môžu vyplývať z realizácie tejto akcie.

Obsahu

2	PodĎakovanie	
4	Všeobecné informácie	
4	Školiaci program a priebeh	
4	Ako sa pripraviť na školenie?	
6	Materiály	
7	1. stretnutie	Ste aktivista: Úvod do aktivizmu
13	2. stretnutie	Hľadanie vašej vášne, venovanie sa vašej veci
18	3. stretnutie	Komunita a pochopenie prostredia
22	4. stretnutie	Aktivistické zdravie: Starostlivosť o seba a o druhých
28	5. stretnutie	Naučte sa, ako vytvoriť vašu kampaň
32	6. stretnutie	Podniknutie krokov – časť 1: Tvorba kampane
36	7. stretnutie	Podniknutie krokov – časť 2: Vytváranie sietí
40	8. stretnutie	Podniknutie krokov – časť 3: Zviditeľnenie vášho posolstva a nájdenie spojencov
46	9. stretnutie	Podniknutie krokov – časť 4: Riadenie kampane
53	10. stretnutie	Kam ďalej? Príprava na ďalšie kroky

Všeobecné informácie

Vitajte v školiacom programe Sieť aktivistov! Ide o 20-hodinový školiaci program organizovaný v 10 stretnutiach, ktorý možno realizovať online alebo offline. Tieto usmernenia sú určené pre školiteľov a facilitátorov, ktorí chcú implementovať tento školiaci program vo svojej vlastnej organizácii alebo v rámci svojej vlastnej mládežníckej skupiny. Tieto usmernenia vám poskytnú podrobného sprievodcu o tom, ako uľahčiť účastníkom pokrok v učení.

Účel

Poskytnúť účastníkom nástroje, poznatky a porozumenie, ktoré potrebujú, aby sa stali aktívnejšími v občianskom a demokratickom živote.

Ciele

- Vytvoriť miestnu sieť mladých aktivistov, ktorí sú motivovaní a majú nástroje na to, aby sa zapojili do aktivít týkajúcich sa demokratickej účasti a/alebo ich zorganizovali;
- Zvýšiť porozumenie a angažovanosť mladých ľudí, pokiaľ ide o občiansku účasť;
- Vytvoriť miestnu sieť mladých dobrovoľníkov, ktorí dostanú nástroje a kompetencie na podporu a rast v rámci miestnych mládežníckych mimovládnych organizácií;
- Podporiť mladých dobrovoľníkov a aktivistov, aby začali svoj vlastný projekt, kampaň alebo aktivitu.

Školiaci program a priebeh

Tento školiaci program pozostáva z 10 stretnutí, ktoré spolu súvisia a navzájom na seba nadväzujú. Sú pripravené tak, aby účastníci využili poznatky získané na predchádzajúcom stretnutí a rozšírili si ich na ďalšom. Každé stretnutie trvá 2 hodiny a medzitým by ste si mali naplánovať prestávky, ak v jeden deň robíte viac stretnutí. Na prvom a poslednom stretnutí je pre účastníkov pripravené krátke sebahodnotenie, ktoré vám pomôže sledovať rozvoj vedomostí a sebadôvery počas školenia.

Všetky informácie uvedené v tejto podrobnej časti pred stretnutím by vám mali slúžiť na poskytnutie relevantných informácií o školiacom programe účastníkom počas prvého stretnutia. Odporúčame vám uzavrieť predchádzajúce stretnutie informáciou o tom, čo môžu očakávať na ďalšom stretnutí, a stretnutie začať predstavením priebehu stretnutia.

- 1. stretnutie: Ste aktivista: Úvod do aktivizmu – Vysvetlenie základov
- 2. stretnutie: Hľadanie vašej vášne, venovanie sa vašej veci – Prečo sa vôbec namáhame?
- 3. stretnutie: Komunita a pochopenie prostredia – Mapovanie zainteresovaných strán
- 4. stretnutie: Aktivistické zdravie: Starostlivosť o seba a o druhých – Oceňte to, čo robíte
- 5. stretnutie: Naučte sa, ako vytvoriť vašu kampaň – Kde začneme
- 6. stretnutie: Podniknutie krokov – časť 1: Tvorba kampane – Ako ju robíme
- 7. stretnutie: Podniknutie krokov – časť 2: Vytváranie sietí – S kým to realizujeme
- 8. stretnutie: Podniknutie krokov – časť 3: Zviditeľnenie vášho posolstva a nájdenie spojencov – Aktivizmus a diplomacia
- 9. stretnutie: Podniknutie krokov – časť 4: Riadenie kampane – Systémy na podporu života
- 10. stretnutie: Kam ďalej? Príprava na ďalšie kroky – Ďalšie kroky

Ako sa pripraviť na školenie?

Táto príručka pre Sieť aktivistov je koncipovaná ako dve samostatné časti. Prvá časť pozostáva z vysvetlení rôznych technických a metodických aspektov v súvislosti so školiacim programom, ktoré sme podľa našich skúseností považovali za užitočné. Druhá časť je podrobným vysvetlením vyššie uvedených stretnutí.

Ciel'ová skupina

Mladí miestni aktivisti, ktorí sa už zaujímajú o aktivizmus a dobrovoľníctvo a chcú získať viac zručností, kompetencií a nástrojov a nadviazať kontakt s rovesníkmi na miestnej úrovni.

Veľkosť skupiny pre školenie

Ideálna veľkosť skupiny je 20 – 25 účastníkov, pretože tak môžeme mať rôznorodosť názorov a máme možnosť diskutovať s ľuďmi z rôznych prostredí a s rôznymi skúsenosťami. Na základe toho sú v podrobnej časti uvedené návrhy. Ak je vaša skupina menšia, možný problém, ktorému by ste mohli čeliť, je, že stretnutie ukončíte skôr, čo je úplne v poriadku. Ak budete mať na jednom školení 40 – 50 ľudí, budete musieť prispôsobiť čas a počet malých skupín. Tiež si tu musíte dávať pozor, aby ste nemali príliš veľa prezentácií na malú skupinu, maximálne raz za stretnutie a prísne si strážte čas. Namiesto prezentácie môžete mať len jednu otázku, na ktorú by mali odpovedať alebo ju prezentovať všetky skupiny.

Časový harmonogram

V podrobnej časti si uvedené časy pokojne upravte podľa svojich preferencií a skúseností, keďže trvanie určitých častí/aktivít je relatívne a závisí od počtu účastníkov, štruktúry školenia (cez víkend, v priebehu 5 týždňov atď.), rýchlosti skupiny a pod. Nezabudnite si vytvoriť potenciálnu časovú rezervu.

Bezpečný priestor

Dbajte na potreby účastníkov a svoje potreby. Nezabudnite osloviť všetkých s rešpektom, nevynechávajte kontrolu, na začiatku sa ako skupina rozhodnite, čo vám je príjemné a čo nie (ako sa počas stretnutia rozprávať, používanie pomôcok, ako vyjadriť, ak je vám zima alebo potrebujete trochu na vzduch atď.). Ak sa chcete dozvedieť viac o tom, ako vytvoriť bezpečný priestor pre účastníkov, bolo by skvelé, keby ste začali získaním podrobnejších informácií o umení byť hosťiteľom¹.

Musíme pochopiť, že tam môžu byť mladí ľudia, ktorí nie sú v škole/na univerzite/v zamestnaní a nie sú takí sebavedomí, aby hovorili a uvažovali sami. Absolvovanie 10 stretnutí za sebou môže byť aj veľmi intenzívne. Dávajte si pozor na použitú slovnú zásobu, ako napríklad „zainteresovaná strana“ a iné slová. Možno ich bude potrebné najprv vysvetliť. Zaberá to čas, ale je to nevyhnutné, ak chcete zabezpečiť, aby bolo vaše školenie inkluzívne. Nepredpokladajte, že účastníci majú základné znalosti o týchto témach, a overte si to u „vedúcich skupín“ na každom stretnutí, pretože vám poskytnú užitočné odporúčania v súvislosti s tým, ako budú účastníci reagovať. Snažte sa vždy poskytnúť základné vysvetlenia, aby tí najviac znevýhodnení necítili potrebu vždy klásť otázky, kvôli ktorým sa budú cítiť vylúčení a „menejcenní“. Mnohí z týchto mladých ľudí nesledujú aktivistické trendy, ale sú aktivistami vo svojich každodenných bojoch, preto je dôležité začleniť ich a pomôcť im vyjadriť, čo prežívajú.

Majte na pamäti, že ak by mohli byť mladí ľudia NEETS² (osoby, ktoré sa nevzdelávajú, nie sú zamestnané a ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave), nepýtajte sa ich príliš veľa na to, čo v živote robia. Mohlo by pre nich byť ťažké písať alebo čítať dlhý obsah.

Priestor bez posudzovania

Vždy na úvod je veľmi dôležité každému pripomenúť, že toto školenie je priestorom bez posudzovania.

Podpora

Mladí ľudia, ktorí nie sú zvyknutí byť v takomto type prostredia, si niekedy myslia, že nemajú čo povedať atď., a často potrebujú podporu, aby sa cítili sebaisto. Nezabúdajte na najzraniteľnejších mladých ľudí v skupine.

Úvod a kontrola

Každý workshop sa začína

- úvodom: kde predstavíte, čo sa bude diať na danom workshope a/alebo pripomeniete účastníkom, čo sa dialo na predchádzajúcom workshope a ako s tým súvisí tento workshop. Zvyčajne si na to vyhradíme 10 minút. Iba prvý workshop je výnimkou, pretože v úvodnej časti musíme predstaviť viac vecí;
- kontrolou: kde sa opýtate účastníkov, ako sa cítia a či majú nejaké myšlienky/otázky súvisiace so školením/workshopom. V tejto časti ich môžete požiadať, aby napísali jedným slovom do čety, ako sa cítia, ak robíte online stretnutie, alebo aby vyjadrili svoje pocity jedným slovom v kruhu.

1 <https://artofhosting.org/>

2 <https://www.eurofound.europa.eu/topic/neets>

Životabudiče

Mali by ste používať životabudiče, ktoré poznáte a ktoré nemáte problém používať. Životabudiče by mali byť krátke, asi 5- až 10-minútové, a účastníkov by mali fyzicky aktivovať. Jeden ľahký spôsob, ako vytvoriť naozaj jednoduchý životabudič, ktorý môžete použiť mnohokrát, je „ovocný šalát“. Rozhodnete sa pre niekoľko druhov ovocia (jablko, banán atď.) a každému účastníkovi pridelite jedno ovocie. Keď máte pocit, že pozornosť je nízka, môžete povedať názov jedného druhu ovocia (napr. jablko) a v takom prípade si všetky jablká musia vymeniť miesto. Ak poviete ovocný šalát, miesta si vymenia všetci účastníci. Je to naozaj užitočné, ak ich chcete trochu prebrať. Použiť môžete aj „ľudský uzol“³ alebo ak ste online, „prstové fitness“⁴.

Zhrnutie

Na konci každého stretnutia by ste mali vyčleniť 15 minút na zhrnutie. Môžete to urobiť vlastným spôsobom, len to nezabudnite zaradiť, aby si účastníci mohli prejsť, čo sa na stretnutí naučili a či tam bola dobrá atmosféra. Môžete to urobiť použitím metódy 4F (Facts, Feelings, Findings, Future – fakty, pocity, zistenia, budúcnosť)⁵ a môžete použiť usporiadanie, v ktorom skončíte (kruh alebo skupiny). Ak máte veľa účastníkov, nemusia odpovedať všetci. Požiadajte účastníkov, aby uviedli nejaké fakty o stretnutí (bez interpretácie), potom sa ich opýtajte, ako sa cítia. Ďalej sa ich opýtajte, čo zistili/objavili, a zakončíte to otázkou, čo si z tohto stretnutia odnášajú domov.

Malé skupiny

V podrobnom opise stretnutia veľakrát uvidíte ako metódu „prácu v malých skupinách“. V závislosti od veľkosti skupiny a časov je najlepšia malá skupina 3 – 4 osôb, pretože pri tejto veľkosti môže prispieť každý. Ak nemáte dost času, vytvorte väčšie skupiny. Mali by ste sa tiež rozhodnúť medzi vytvorením nových skupín pre každé cvičenie a opakovaným použitím jednej alebo viacerých skupín. Dali sme vám niekoľko návrhov, ale je na vás, ako chcete vytvoriť túto dynamiku a priebeh stretnutí.

Materiály

Pre väčšinu častí školenia budete používať štandardné školiace materiály:

- flipcharty,
- biela tabuľa,
- nalepovacie bločky post-it,
- fixky na flipcharty,
- fixky na bielu tabuľu,
- fixky pre účastníkov,
- perá pre účastníkov,
- papierová páska,
- biely papier A4 (a farebný papier, ak chcete),
- Zoom,
- tabuľa Miro alebo niečo podobné.

Ak budete potrebovať niečo ďalšie, uvedieme to v rámci jednotlivých stretnutí. Ak má stretnutie pracovný list alebo iné materiály na vytlačenie alebo digitálne príklady, nájdete ich v priečinku „Ďalšie materiály“⁶.

3 <https://www.wikihow.com/Play-the-Human-Knot-Game>

4 https://www.youtube.com/watch?v=r2tBH_XyeJc

5 <https://scoutship.scout.org/handbook/active-review-cycle/>

6 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJ0dYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

1. stretnutie

Ste aktivista: Úvod do aktivizmu

Sieť
aktivistov

20-hodinový
školiaci
program

Príprava pôdy

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Spoznať účastníkov v skupine;
- Predstaviť priebeh školenia Sieť aktivistov;
- Vytvoriť základ a spoločné chápanie aktivizmu;
- Urobiť sebahodnotenie na základe poznatkov súvisiacich s aktivizmom a kampaňami.

Opis

Prvým krokom je vytvorenie základu v skupine. Je dôležité preskúmať spoločnú definíciu aktivizmu a občianskej účasti, a v kontexte ich života zdieľať a pochopiť, ako a kde sú účastníci občiansky aktívni. Je to dobrá úvaha na pochopenie a konceptualizáciu rozsahu nasledujúcich 9 stretnutí.

Taktiež urobíme počiatočné sebahodnotenie, aby sme pochopili sebaistotu, schopnosti a medzery vo vedomostiach o aktivizme. Týmto spôsobom účastníci pochopia, ako sa dá z osobného hľadiska aplikovať nasledujúcich 9 stretnutí na ich individuálnu situáciu. Toto sebahodnotenie sa použije na vytvorenie základnej línie vedomostí a chápania občianskej účasti.

N

O

T

E

S

8

Podrobná metodika

1. krok (25') Úvod a kontrola;

- (5') Predstavte školiaci program a priebeh (pozri vyššie);
- (3') Predstavte ciele školenia a stretnutia (pozri vyššie);
- (3') Predstavte tím školiteľov;
- (14') Požiadajte účastníkov, aby sa predstavili, pričom uvedú
 - svoje meno;
 - čo robia (študujú/pracujú atď.);
 - či majú nejakú skúsenosť s aktivizmom.
- (online – ak máte málo času, požiadajte ich, aby to napísali do četu).

2. krok (20') Hra zameraná na vzájomné spoznanie.

1. možnosť: Hra Mission Impossible

Dajte účastníkom súbor úloh, ktoré majú urobiť za krátky čas, a požiadajte ich, aby ich urobili spoločne. Po uplynutí času by mali odprezentovať výsledok.

Možné úlohy:

- Urobte si spoločnú selfie;
- Napíšte haiku o aktivizme;
- Spočítajte všetky jazyky, ktorými v skupine hovoríte;
- Zistite, čo môžete robiť zadarmo v oblasti, kde sa práve nachádzate.

Tip: Vždy dávajte viac úloh, ako si myslíte, že dokážu urobiť. Buďte kreatívni!

2. možnosť: Dve pravdy a jedna lož

Každý účastník by mal porozmýšľať nad 3 faktami o sebe, pričom len dva s ním skutočne súvisia a jeden môže byť nepravdivý alebo s ním nesúvisiaci. Požiadajte každého, aby ich povedal, a ostatní by mali hádať, ktorý fakt je lož. Ak to robíte online, môžete ich požiadať, aby odpovede napísali do četu.

3. krok (15') Čo viete o aktivizme?

- Formulár sebahodnotenia (časť 1);
- Najlepšie by bolo preložiť otázky do jazyka školenia a použiť [Formulár Google⁷](https://www.google.com/forms/about/) (alebo podobný nástroj) na zozbieranie odpovedí s cieľom môcť ho porovnať so záverečným sebahodnotením na 10. stretnutí a digitálne zdokumentovať odpovede.

⁷ <https://www.google.com/forms/about/>

Otázky na sebahodnotenie

Ohodnotte svoju odpoveď na stupnici od 1 do 5, kde 1 je najhoršie a 5 najlepšie.

1. Poznám aktivizmus.
2. Som aktívnym členom spoločnosti.
3. Poznám svoje hodnoty a témy, ktoré sú pre mňa dôležité.
4. Viem, čo sú zainteresované strany, a dokážem ich zmapovať vo svojej komunite.
5. Dokážem sa postarať o svoje potreby a potreby skupiny, s ktorou pracujem.
6. Poznám rôzne taktiky vedenia kampane.
7. Uvedomujem si, že vytvorenie kampane si vyžaduje čas.
8. Rozpoznám dobré poslanstvo, ktoré ma bude motivovať konať.
9. Viem, čo znamená pojem „polarizácia“.
10. Viem, že pri riadení kampaní môžu mať ľudia rôzne úlohy.
11. Mám motiváciu zmeniť niečo vo svojej komunite.
12. Koncepcia aktivizmu mi je jasná.
13. Dokážem pripraviť kampane spolu s ďalšími podporovateľmi.

4. krok (15') Čo je aktivizmus?

- Brainstorming
 - Opýtajte sa účastníkov, čo je podľa nich aktivizmus, alebo ktoré kľúčové slová spájajú s aktivizmom, a zozbierajte odpovede na flipchartový papier/kolaboratívny nástroj online;
 - Predtým, ako to napíšete na tabuľu, sa uistite, že ľudia rozumejú tomu, čo bolo povedané. Ak spozorujete nejaké pochybnosti, skúste to preformulovať jednoduchšími slovami;
 - Nežiadajte ich, aby vám poskytli definíciu, len nejaké nápady alebo kľúčové slová;
 - Po brainstormingu predstavte definíciu, ale vysvetlite, že je v poriadku mať podobný alebo odlišný názor, keďže aktivizmus je osobná skúsenosť, ktorá závisí od kontextu a individuálnych okolností danej osoby a mení sa počas životných etáp účastníkov.

Niektoré definície aktivizmu

Aktivizmus (alebo obhajovanie) pozostáva z úsilia podporovať, zabraňovať, riadiť alebo zasahovať do sociálnej, politickej, ekonomickej alebo environmentálnej reformy s túžbou uskutočniť zmeny v spoločnosti smerom k vnímanému väčšiemu dobru.⁸

Moja definícia aktivizmu je... prax riešenia problému, akéhokoľvek problému, konfrontovaním tých, ktorí sú pri moci (Anjali Appadurai, aktivistka v oblasti klimatickej spravodlivosti)⁹.

Aktivizmus znamená kolektívne úsilie o vytvorenie zmeny od základov (Príručka aktivistu)¹⁰.

8 <https://en.wikipedia.org/wiki/Activism>
 9 <https://www.youtube.com/watch?v=zDVA7r7r0d0>
 10 <https://activisthandbook.org/theory/what-is-activism>

5. krok (30') Aktivita – Príbeh hrdinu alebo príbeh obeť

Zopakujte aktivitu opísanú v cvičení „Pochopenie príbehu, ktorý o sebe ako o aktivistovi podvedome máme“¹¹. Táto aktivita je určená pre klimatických aktivistov, ale dá sa ľahko prispôbiť iným formám aktivizmu. Cieľom je, aby účastníci začali uvažovať o tom, aký je ich príbeh, a začali myslieť inak.

Mali by

1. Označiť vety, ktoré sa na nich vzťahujú;
2. Prediskutovať príbeh hrdinu a obeť;
3. Odpovedať spoločne na otázky zamerané na sebareflexiu.

6. krok (15') Zhrnutie

- Opýtajte sa účastníkov, aký dojem v nich zanechala predchádzajúca aktivita;
- Po týchto kolách ich požiadajte, aby popremýšľali o 2 veciach, ktoré sa dnes naučili (v závislosti od času a zhovorčivosti skupiny to môžete urobiť v kruhu alebo na nalepovacích bločkoch post-it (podľa toho, či je stretnutie online alebo offline).

¹¹ <https://www.youthforum.org/activism-inside-out/understanding-the-stories-you-unconsciously-hold-about-yourself-as-an-activist>

Príprava a materiály

Pre toto stretnutie by bolo dobré poskytnúť vizuály ako PPT/Miro atď., flipchartový papier, fixky, papier na písanie pre účastníkov (ak nie sú k dispozícii notebooky/telefóny).

5. krok by mal byť upravený tak, aby trval celkovo 30 minút. Navrhovaná činnosť v pôvodnej verzii je určená pre jednotlivcov a nie je časovo obmedzená.

Ďalšie zdroje

- [Čo môžete urobiť, aby ste veci zmenili?](#)¹²
- [Rebrík účasti](#)¹³
- [Príručka aktivistu](#)¹⁴

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Neváhajte preskočiť niektoré kroky stretnutia alebo zmeniť niektoré z navrhovaných aktivít, pokiaľ stále dosahujete ciele stretnutí.

12 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/what-can-you-do-to-change-things-2/>

13 <https://www.trainerslibrary.org/ladder-of-youth-participation/>

14 <https://activisthandbook.org/theory/what-is-activism>

2. stretnutie

Hľadanie vašej vášne, venovanie sa vašej veci

Prečo sa vôbec namáhame?

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Pochopiť, prečo je „Prečo?“ (účel) dôležité;
- Zmapovať hodnoty účastníkov;
- Vizualizovať myšlienku zmeny účastníkov;
- Pretaviť nápady do slov;
- Výmena nápadov a pohľadov s inými účastníkmi.

Opis

Na 1. stretnutí sme sa venovali koncepcii aktivizmu. Na 2. stretnutí preskúmame váš účel. Je dôležité pochopiť, aké témy sú pre vás dôležité, ako sa prelínajú, ako formulovať svoje názory na problémy, ako pochopiť a preskúmať, čo je v stávke, ako sa rozhodnúť, aké riešenia podporíte, a ako spojiť všetky svoje myšlienky, aby ste si predstavili svoj účel a našli smer, ktorým sa uberáte.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (15') Prečo je dôležité mať účel

- Vysvetlite, že ak predstavíte jasný účel svojho projektu alebo kampane, ľudia okolo vás sa s nimi stotožnia a budú vás ochotní počúvať a pripojiť sa k vášmu úsiliu;
- Navrhujeme, aby ste predstavili to, čo hovorí Simon Sinek vo videu „Začnite s „prečo“ – ako skvelí lídri inšpirujú na konanie“¹⁵ a vyzvite účastníkov, aby porozmýšľali nad situáciami, kedy im niekto komunikuje „prečo“ a kedy nie. Môžete to urobiť vo forme skupinovej diskusie použitím týchto nápodiev:
 - Ako reagujete, keď je vám predstavené jasné „prečo“?
 - Je rozdiel medzi školením, keď je vysvetlený program, a školským/univerzitným stretnutím, keď neexistuje jasný účel a musíte si veci dávať do súvislostí za pochodu? Kde máte väčšiu motiváciu počúvať?

¹⁵ https://www.youtube.com/watch?v=u4ZoJKF_VuA&ab_channel=TEDxTalks

- Kedy ste naposledy hľadali inštruktážne video na internete? Počúvali ste ho od začiatku alebo ste najskôr hľadali, či existuje riešenie vášho problému alebo aký je konečný cieľ, a až potom ste počúvali znova od začiatku?

3. krok (65') Hľadanie môjho „prečo“

3.1 (20') Mapovanie hodnôt

- Každý účastník dostane hárok hodnôt;
- Povedzte im, aby si ho prečítali a zaškrtili všetky hodnoty, ktoré znejú aspoň ako-tak dobre a sú pre nich aspoň trochu dôležité (inštinktívne);
- Keď skončia, požiadajte ich, aby si vybrali len polovicu z nich a porozmýšľali, či tie, ktoré znejú podobne, sú skutočne rovnaké (účastníci môžu začať druhý krok v rôznych časoch, ak nedokončia predchádzajúce cvičenie súčasne);
- Zopakujte predchádzajúci krok;
- Teraz by účastníci nemali mať viac ako 5 – 20 hodnôt;
- Požiadajte ich, aby vybrali 2 – 3 kľúčové a maximálne 5 skutočne dôležitých.
 - Návrh na domácu úlohu: Hierarchicky zoradte posledných pár. Ťažko povedať, čo je dôležitejšie, napríklad vaši priatelia alebo vaša rodina. Aby ste sa mohli rozhodnúť, môžete si predstaviť scenár, v ktorom sú tieto dve hodnoty v rozpore (napr. 25. narodeniny vášho najlepšieho priateľa a 50. narodeniny jedného z vašich rodičov sú v rovnaký deň). Je to ťažké cvičenie, ale ak to dokážeme, budeme schopní robiť rýchlejšie a lepšie rozhodnutia na základe našich hodnôt, keď to budeme potrebovať, a nebudeme sa cítiť tak vinní alebo pod tlakom, že si musíme vybrať, pretože budeme vedieť, prečo sme si vybrali to, čo sme si vybrali, aj keď to bolo ťažké rozhodnutie.

3.2 (5') Čo je v stávke

- Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli a napísali, čo by vo svete hrozilo, keby oni alebo spoločnosť vo všeobecnosti tieto hodnoty zanedbávali. Čo by sa zmenilo? Ako by to ovplyvnilo váš život a život ľudí okolo vás? Ako by to ovplyvnilo najzraniteľnejších ľudí vo vašej komunite?

3.3 (20') Nájdenie vašej vízie zmeny

- Riad'te sa cvičením „Nájdenie vašej vízie zmeny“¹⁶;
- Povedzte účastníkom, že pri odpovedaní na tieto otázky si môžu spomenúť na predchádzajúce cvičenia;
- Navrhujeme, aby si účastníci svoju víziu zapísali.

16 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/finding-your-vision-for-change/>

3.4 (20') Výber problému a jeho vyjadrenie

- Pri tejto časti môžete vychádzať z článku „Zistenie, aké problémy vás zaujímajú a akú zmenu by ste chceli vidieť“¹⁷;
- Opíšte (prostredníctvom príkladov) rozdiel medzi problémom a zmenou, ktorú chcete vidieť (pozri prepojenie na článok vyššie);
- Účastníci uvažujú o zmene, ktorú chcú vidieť. Môžu pracovať vo dvojiciach a vzájomne spochybňovať svoje nápady;
- Ak majú čas, môžu doladiť problémy a zmenu. V tejto časti môžete spojiť dve dvojice tak, aby účastníci pracovali v skupinách po 4.

4. krok (15') Zdieľanie

- Každý sa môže podeliť (ak je čas) o svoj krátky „príbeh“:
 - 1 – 3 hodnoty, ktoré sú pre mňa najdôležitejšie;
 - Čo hrozí, ak ich zanedbáme (jedna veta);
 - Aký problém ma zaujíma a akú malú zmenu chcem vidieť.

5. krok (15') Zhrnutie

- Ako je opísané v oddiele „Všeobecné informácie“ v časti „Zhrnutie“.

17 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/working-out-what-issues-you-care-about-and-what-change-you-like-to-see/>

Príprava a materiály

Mali by ste vytlačiť „Hárok hodnôt“, ktorý nájdete pridaný v priečinku s d ďalšími materiálmi¹⁸ (alebo ho použiť na prípravu podobného nástroja online). Odporúčame tiež, aby ste si pozorne prešli tieto zdroje, ktoré sú tiež použité a spomenuté v texte vyššie:

- Zistenie, aké problémy vás zaujímajú a akú zmenu by ste chceli vidieť¹⁹;
- Nájdienie vašej vízie zmeny²⁰.

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Pri mapovaní hodnôt je dôležité nemať na konci príliš veľa hodnôt (ak sa nevedia rozhodnúť) alebo príliš málo hodnôt, čo sú väčšinou iba hodnoty, ktoré mnohí z nás zdieľajú (rodina, priatelia atď.). Takto môžeme hovoriť o tom, čo je dôležité pre nich a nie pre každého na dosiahnutie zmeny (trvalo udržateľný rozvoj, rovnosť atď.).

18 <https://drive.google.com/drive/folders/InWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

19 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/working-out-what-issues-you-care-about-and-what-change-you-d-like-to-see/>

20 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-1/what-can-you-do-to-change-things/finding-your-vision-for-change/>

3. stretnutie

Komunita a pochoopenie prostredia

Mapovanie zainteresovaných strán

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Zmapovať zainteresované strany, ktoré majú vplyv na váš problém;
- Zistiť, ako môžu rôzne zainteresované strany podporiť vašu vec;
- Pripraviť si niekoľko príkladov, ako komunikovať so zainteresovanými stranami, aby ste dosiahli svoje ciele.

Opis

Nie ste jediným hráčom v hre a sám (sama) svet zmeniť nedokázate. Zistíte, kto čo robí v súvislosti s problémami, ktoré vás zaujímajú, a aký majú vplyv. Oboznámte sa s problémami, ktorým čelia členovia vašej komunity, s inšpiratívnymi príkladmi toho, ako boli ľudia úspešní pri realizácii svojich nápadov na zmenu v rámci demokratických procesov a pochopíte, kam sa hodíte v meniacom sa prostredí problému, ktorý vás zaujíma.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (10') Vstup

Identifikovali ste problém, ktorý by ste chceli riešiť. Našťastie, pravdepodobne nie ste jediný(-á), kto je nadšený(-á) pre túto vec. Namiesto začatia procesu od nuly sa pokúste zistiť, kto iný vedie kampaň v súvislosti s rovnakým problémom vo vašej oblasti. Vaše spoločné úsilie bude oveľa silnejšie a vplyvnejšie, ako keby ste boli sám (sama). Navyše môžete využiť znalosti a skúsenosti iných, aby ste nemuseli začínať od začiatku.

Na úvod sa môžete inšpirovať Tammy Day²¹, ktorá tu diskutuje o dôležitosti budovania sietí a prepojení v rámci komunity s cieľom prispieť k väčšiemu dobru. Vysvetľuje, že sociálny kapitál, ktorým je sieť vzťahov a dobrej vôle medzi ľuďmi, je kľúčový pre napredovanie komunit. Text tiež poskytuje niekoľko spôsobov, ako budovať vzťahy a vytvárať prepojenia, napríklad bezproblémové predstavenie sa, pestovanie reputácie spoľahlivosti a tvrdej práce, prijímanie pozvaní, zameranie sa na komunitu, vyjadrenie vďačnosti, opätovanie láskavostí a pozývanie iných k účasti. Text zdôrazňuje, že budovanie vzťahov a sociálneho kapitálu si vyžaduje čas, ale

21 <https://www.nebcommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

v konečnom dôsledku vedie k zníženiu konfliktov, väčšej spolupráci a väčšiemu úspechu pri riešení problémov komunity.

3. krok (90') Zainteresované strany

Zainteresované strany sú všetky osoby/skupiny/organizácie, na ktoré má projekt/iniciatíva/politika/organizácia pozitívny alebo negatívny vplyv. Takže v podstate každý, koho sa to týka, a nie nevyhnutne priamo. Odteraz až do zhrnutia budeme pracovať v skupinách. Je v poriadku, ak počas celého stretnutia použijete rovnaké skupiny, pokiaľ budú neskôr na projekte spolupracovať alebo budú mať podobné nápady. Úlohy sú navrhnuté tak, aby na seba nadväzovali.

3.1 (15') Kto sú to?

Najprv si musíme rozšíriť obzory. Vieme, kto sú potenciálne zainteresované strany, ktoré sa spájajú s naším poslaním? Kde ich začať hľadať? Môžete si cez Google vyhľadať problém vo svojej komunite, hľadať na sociálnych médiách, hľadať na spravodajských platformách, opýtať sa na sociálnych médiách atď. Nájdite si pár minút a v malých skupinách najprv stručne vysvetlite svoje poslanie ostatným v skupine a potom si navzájom pomôžte nájsť čo najviac zainteresovaných strán pre vás všetkých. Neobmedzujte sa. Váš nápad sa pravdepodobne týka viac ľudí, než si myslíte. Nezabudnite si to zapísať.

3.2 (25') Ich zmapovanie

Teraz, keď niektoré z nich poznáte, by sme ich mali zhodnotiť podľa toho, s akou pravdepodobnosťou nám pomôžu pri dosahovaní našich cieľov a do akej miery môžu pomôcť. Na tento účel použite cvičenie „Zmapovanie vašej komunity“²².

3.3 (10') Váš výber

Teraz, keď ste zmapovali svoje zainteresované strany, sa rozhodnite, s ktorými chcete nadviazať kontakt, aby ste zistili, či si môžete navzájom pomôcť. Začnite s pravým horným rohom nástroja, ktorý sme použili v predchádzajúcom cvičení, a niekoľko ich vyberte. Zakrúžkujte alebo podčiarknite ich fixkou. Možno sú to primárni potenciálni partneri, ale nezabudnite preskúmať, či je nejaký potenciál aj v pravom dolnom rohu a nezabudnite sledovať, čo robí ľavý horný roh počas vašej kampane.

3.4 (20') Ako môžu pomôcť?

Každý účastník si v tichosti zapíše toľko príkladov, koľko ho napadne v súvislosti s tým, ako by mu mohli vybrané zainteresované strany pomôcť. Neskôr diskutujte v skupinách alebo s niekým s podobnými nápady a zapíšte si to.

22 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/mapping-your-community/>

3.5 (20') Komunikujte s nimi

Na základe výskumu vykonaného v predchádzajúcich cvičeniach teraz vieme, kto má vôľu a moc nám pomôcť, a máme niekoľko nápadov, ako by nám mohli tieto zainteresované strany pomôcť dosiahnuť náš cieľ. To, čo je dôležité pre vás, je pravdepodobne dôležité aj pre nich. Napíšte list, v ktorom najprv vysvetlite, čo je pre vás dôležité a kde s tým vidíte problém vo vašej komunite. Potom vysvetlite, čo máte radi na ich práci a ako to súvisí s vašou misiou. Nakoniec napíšte, kde podľa vás môžete vy dvaja spolupracovať a vzájomne sa podporiť a prečo si myslíte, že by to prispelo k lepšiemu svetu. Teraz musíme poslať list niekomu, o kom si myslíme, že si môžeme navzájom pomôcť urobiť tento svet lepším miestom.

4. krok (10') Zhrnutie

- Ako je opísané v oddiele „Všeobecné informácie“ v časti „Zhrnutie“.
- Nezabudnite sa opýtať, ako list použijú, a požiadajte ich, aby boli čo najkonkrétnejší.

Príprava a materiály

Budete si musieť pripraviť (alebo vytlačiť z d'alších materiálov²³) „mapu moci“, ktorú budú účastníci používať. Niekoľko d'alších užitočných informácií a cvičení použitých vyššie nájdete tu:

- Budujte svoj sociálny kapitál a budujte svoju komunitu²⁴ od Tammy Day
- Spolupráca na dosiahnutie zmeny: Prečo uskutočniť zmenu spoločne?²⁵
- Kto vedie kampaň na vašu tému?²⁶
- Mapovanie vašej komunity²⁷

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Na školení môžete mať skupiny ľudí ochotných pracovať na rovnakej myšlienke od začiatku a môžete mať jednotlivcov. Pre prácu v malých skupinách je najlepšie mať v nich aspoň 3 účastníkov, aby ste dosiahli, že môžete spojiť jednotlivcov s podobnými myšlienkami a stále sa môžu navzájom podporovať počas celého procesu.

23 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

24 <https://www.nebcommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

25 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/working-together-to-achieve-change-why-make-change-together/>

26 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/who-is-campaigning-on-your-issue/>

27 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/mapping-your-community/>

4. stretnutie

Aktivistické zdravie: Starostlivosť o seba a o druhých

Oceňte to, čo robíte

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Zamyslieť sa nad základnou potrebou starostlivosti o seba;
- Pochopiť, čo je pohoda a prečo je dôležité starať sa o seba/svoju skupinu.

Opis

Ste aktivisti, ale efektívni môžete byť len vtedy, ak sa staráte o seba a o svoje okolie. Aktivistická únava je skutočná a týka sa nás všetkých. Bojovať za svoju vec a nevidieť pokrok je ťažké, preto pochopme, ako môžeme merať svoj úspech, odmeňovať seba aj ostatných, keď dosiahneme prielom, a uistíme sa, že chápeme, ako tlak aktivistickej činnosti ovplyvňuje nás aj ostatných.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (15') Individuálne zamyslenie

1. Požiadajte účastníkov, aby vytvorili zoznam podmienok, ktoré potrebujú, aby sa cítili dobre a produktívne pri každodenných činnostiach – škola/práca/vol'ný čas/dobrovoľníctvo atď.;
2. Požiadajte ich, aby to napísali na papier/digitálne nástroje.

3. krok (30') Práca v malých skupinách

Požiadajte účastníkov, aby diskutovali v malej skupine odpovedaním na otázky:

- Čo je pohoda a starostlivosť o seba?
- Čo je starostlivosť o skupinu?
- Ako súvisí s aktivizmom?
- Čo môžeme urobiť pre starostlivosť o seba, kým sme aktivisti?

4. krok (25') Prezentácia diskusie v malej skupine

Každá skupina by mala prezentovať výsledky diskusie (max. 3 minúty na skupinu). Po prezentácii sa ich opýtajte, ako ich diskusia súvisí so zoznamami podmienok, ktoré vytvorili na začiatku stretnutia.

5. krok (25') Teoretický vstup o kultúre skupiny, organizovaní dobrých stretnutí a rozhodovaní v skupinách

Návrhy, ako štruktúrovať teoretický vstup a nadniesť tieto 3 témy, pretože môžu ušetriť veľa času, energie a motivácie.

Vstup pre kultúru skupiny

- Aká je vaša „kultúra skupiny“? Každá skupina vrátane rodín, organizácií a kolektívov má svoju vlastnú dominantnú kultúru;
- Pre budúcich aktivistov je dôležité vedieť, že nie sú sami a že zmena sveta je lepšia, ak ju urobíme spoločne (viac sa o tom bude hovoriť na 7. stretnutí), čo znamená, že budú musieť pracovať v skupinách/tímoch;
- Skupiny/tímy majú svoje fázy procesu – formovanie, búrka, normovanie, výkon a ukončenie – Tuckmanove fázy vývoja skupiny²⁸;
- Pri zakladaní novej skupiny alebo dokonca aj v rámci už etablovaných skupín si nájdite čas na rozhovor so všetkými členmi, aby ste prediskutovali kultúru, ktorú by ste chceli vytvoriť. Na uľahčenie tejto diskusie môžete postupovať podľa jednoduchého postupu v piatich krokoch:
 - Zamyslite sa nad cvičením, ktoré ľuďom umožní prísť do priestoru skupiny. Môže to byť hra alebo niečo zábavné, čo pomáha prelomiť ľady;
 - Požiadajte všetkých, aby sa zamysleli nad časom, kedy sa cítili skutočne vítaní a boli súčasťou skupiny, kde mohli rásť;
 - Pozvite všetkých do pléna a požiadajte ich, aby sa podelili o svoje spomienky;
 - Požiadajte ľudí, aby vytvorili malé skupiny a premýšľali o tom, čo sa zdieľalo. Aké kľúčové princípy by ste všetci chceli, aby skupina dodržiavala?;
 - Pozvite ľudí, aby sa podelili o to, ako podľa nich prebiehal rozhovor, a dohodli sa na tom, aká by mala byť vaša kultúra.
- Keď sa dohodnete na tom, aký druh kultúry chcete, aby vaša skupina mala, uistite sa, že sa zaviazete túto kultúru praktizovať. Viac zdrojov je k dispozícii v článku kultúra skupiny²⁹.

28 https://en.wikipedia.org/wiki/Tuckman%27s_stages_of_group_development

29 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/group-culture/>

Vstup pre organizáciu dobrých stretnutí

- Pýtajte sa ľudí, čo potrebujú – najlepší spôsob, ako zabezpečiť, aby stretnutie riešilo potreby všetkých prítomných, je jednoducho sa ľudí opýtať, čo potrebujú. Môžete to urobiť zaslaním e-mailu alebo prieskumu pred dátumom stretnutia. Ľudia vám môžu dať vedieť, či potrebujú čas na úvahu, tlmočenie do posunkovej reči, preklad, bezbariérový prístup atď. A naozaj dobrým tipom je vymenovať facilitátora stretnutia a zabezpečiť, aby stretnutie prebehlo načas a podľa programu.
- Tipy na dobré online stretnutia:
 - Snažte sa o to, aby bolo krátke (max. 1 hodina);
 - Poverte niekoho, kto bude riadiť techniku – napr. organizáciu rozdelenia do skupín a vpustenie ľudí na stretnutie;
 - Snažte sa o to, aby boli prezentácie krátke, a pošlite veci na prečítanie vopred, ak sa zdieľa veľa informácií;
 - Využite oddelené miestnosti na diskusie vo dvojici alebo menšie skupinovú diskusie, aby mal každý možnosť hovoriť;
 - Experimentujte s interaktívnymi powerpointmi alebo digitálnymi tabuľami Google Jamboard, aby ľudia mohli urobiť virtuálny brainstorming.
- Viac zdrojov je k dispozícii v článku [organizovanie dobrých stretnutí](#)³⁰.

Vstup pre rozhodovanie v skupinách

- Nie je to ľahké, aj keď má skupina rovnaký cieľ. Zavedte otvorený rozhodovací proces, ktorý uvádza do rovnováhy rozhodovanie na základe konsenzu a menšie rozhodnutia, ktoré robia jednotlivci vedúci konkrétne aspekty vašej kampane;
- Rozhodovanie na základe konsenzu sa deje vtedy, keď je rozhodnutie prijaté len vtedy, keď ho akceptujú všetci ľudia v skupine. Pomáha skupinám zdieľať moc, budovať silnú komunitu a robiť lepšie rozhodnutia prihliadaním na názory všetkých;
- O rozhodovaní na základe väčšiny hovoríme vtedy, keď sa rozhodnutie prijme, ak s ním súhlasí väčšina skupiny. To môže byť užitočné, keď sú určité problémy veľmi polarizujúce a kontroverzné. Aj keď je dôležité pokúsiť sa nájsť spoločnú reč, ak niekoľko ľudí s vyhranenými názormi blokuje skupinu v pokračovaní v jej konaní, potom môže byť rozhodovanie na základe väčšiny tou správnou vecou;
- Je dôležité, aby facilitátor aktívne počúval, čo každý hovorí, a snažil sa zabezpečiť, aby sa ich názory odrazili v tom, o čom sa rozhoduje. Pamätajte: niekedy bude ľahké dohodnúť sa. Inokedy sa možno budete musieť vrátiť, aby ste problém znova preskúmali a prišli s novými návrhmi predtým, než budete schopní sa dohodnúť;
- Aby ste sa mohli rozhodovať spoločne, budete potrebovať dôveru. Dobrou správou je, že ak ste už urobili prácu na budovaní pevných vzťahov, rozvíjaní pozitívnej kultúry skupiny a motivovali každého investovať do silnej, zdieľanej vízie, túto dôveru už budete mať vytvorenú, keď bude čas robiť rozhodnutia;
- Viac zdrojov je k dispozícii v článku [rozhodovanie v skupinách](#)³¹.

³⁰ <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/running-good-meetings/>

³¹ <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/decision-making-in-groups/>

Na konci vstupu zabezpečte, aby ste ho prepojili s pohodou jednotlivcov a skupín, pretože negatívna kultúra skupiny môže podporovať frustráciu, úzkosť a nedostatok trpezlivosti.

6. krok (15') Zhrnutie

Aktivisti a tvorcovia sociálnej zmeny zvyčajne pracujú príliš veľa. Jedna štúdia zistila, že 10 – 50 % odborových a mierových aktivistov zažilo syndróm vyhorenia a až 87 % mierových aktivistov skončilo s aktivizmom do šiestich rokov od zapojenia. Na zabezpečenie toho, aby ste nevyhoreli alebo aby sa vaša skupina necítila zavalená úlohami, ktoré si sama stanovila, je dôležité praktizovať starostlivosť o seba a o kolektív.

Použite niektoré z týchto nápadov na vytvorenie vlastného plánu starostlivosti o seba:

- Obmedzte hodiny aktivizmu a stlňte všetky komunikačné kanály mimo týchto hodín;
- Venujte celú hodinu obedňajšej prestávke a neskracujte si ju prácou;
- Buďte realistický(-á), pokiaľ ide o počet naplánovaných úloh;
- Venujte čas iným aktivitám, ktoré vás bavia a ktoré vám môžu poskytnúť uvoľnenie a rozptýlenie (športovanie, trávenie času s priateľmi).

Použite niektoré z týchto nápadov na vytvorenie kolektívneho plánu starostlivosti o skupinu.

- Buďte si vedomý(-á) akýchkoľvek citlivých problémov alebo tém, ktoré si môžu vyžadovať varovanie;
- Buďte si vedomý(-á) všetkých závažných problémov, ktoré sa dejú v osobnom živote vašich kolegov a ktoré si môžu vyžadovať ich pozornosť alebo môžu ovplyvniť ich život či prácu;
- Rešpektujte, keď vám kolegovia hovoria, že musia byť offline;
- Naučte sa povedať nie a podporte ostatných, aby upozornili na neprimerané očakávania a termíny;
- Jasne komunikujte o akýchkoľvek nevyriešených problémoch s konkrétnym členom tímu;
- Obmedzte komunikačné kanály na prácu; nepoužívajte FB čety a Whatsapp na prebiehajúce pracovné rozhovory;
- Na začiatku hovoru venujte 10 minút tomu, aby ste sa dozvedeli, čo má člen tímu, s ktorým hovoríte, nové v osobnom živote.

N

O

T

E

S

Príprava a materiály

Nižšie sú uvedené niektoré ďalšie zdroje, ktoré by mohli byť užitočné. Môžete sa rozhodnúť, či ich chcete zdieľať so skupinou alebo ich dať na prečítanie ako domácu úlohu.

- Starostlivosť o seba a starostlivosť o kolektív³²;
- Integrujte, čo ste sa naučili, do svojho aktivizmu³³.

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Do tejto chvíle by ste mali svoju skupinu už lepšie poznať a vedieť predvídať čas potrebný na diskusiu/skupinovú prácu. Pokojne si podľa toho upravte čas.

32 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-2/self-care-and-collective-care/>

33 <https://www.youthforum.org/activism-inside-out/integrating-what-you-learned-into-your-activism>

5. stretnutie

Naučte sa, ako vytvoriť vašu kampaň

Kde začneme

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Poskytnúť základné znalosti o vedení kampane;
- Učenie sa praxou: analyzovať existujúce kampane;
- Rozvíjať nápady pre budúce kampane;
- Získať informácie o rôznych taktikách kampaní.

Opis

Vytvorenie stratégie na dosiahnutie želanej zmeny nie je vždy jednoduché. Aby sme pochopili, ako môžeme dosiahnuť naše ciele, je dobré vedieť, čo už existuje, čo je úspešné a čo nie a s kým hovoríme, aby sme mohli komunikovať problémy, na ktorých nám skutočne záleží, ľuďom, ktorí majú moc zmeniť ich.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (30') Analyzovanie existujúcich kampaní

Účastníci pracujú v malých skupinách. Každéj skupine je pridelená jedna kampaň. Každá skupina by mala premýšľať nad:

- Spôsobom, akým sa kampaň začala;
- Aký problém sa snaží kampaň riešiť;
- Čo je hlavný problém;
- Kto sú zainteresované strany;
- Aký je konkrétny cieľ kampane;
- Aké taktiky sú použité;
- Aké je ich hlavné posolstvo a ako ho komunikujú;
- Aké sú úlohy potrebné na uskutočnenie kampane.

Pozvite účastníkov, aby urobili prieskum a overili si, čo o kampani nájdú nielen na oficiálnej stránke.

K niektorým príkladom kampaní patrí:

- Ban unpaid internships (Zákaz neplatených stáží)³⁴
- Fridays for future (Piatky pre budúcnosť)³⁵
- Free periods (Bezplatná menštruácia)³⁶
- Black lives matter (Na čiernych životoch záleží)³⁷

3. krok (25') Prezentácia analýzy kampane každej skupiny

- Max. 4 – 5 min. na skupinu;
- Nechajte čas na otázky a komentáre.

4. krok (20') Nápad pre budúce kampane

Požiadajte účastníkov, aby sa vyjadrili k tomu, čo si zapísali ako svoj problém v kroku 3.4 druhého stretnutia, a povedzte im, aby si ho ešte raz prešli a čo najpresnejšie ho naformulovali. Dolad'te problémy a zmenu.

5. krok (20') Taktiky kampane

14. Poskytnite zoznam taktík kampane³⁸ (napr. decentralizovaná masová akcia, štrajky, politické kampane atď.) účastníkom ako výtláčok/obrazovku na projektore/PPT a požiadajte ich, aby si ich v rýchlosti prečítali. Keď budú hotoví, opýtajte sa, či existujú nejaké, ktoré vôbec nepoznajú, a objasnite ich.
15. Zoberte rôzne problémy z predchádzajúceho kroku a opýtajte sa účastníkov, akú taktiku použiť na konkrétny problém a prečo. Toto cvičenie by sa mohlo urobiť v malých skupinách, aby sa zabezpečila lepšia interakcia, najmä ak je skupina väčšia.

6. krok (15') Zhrnutie

16. Opýtajte sa účastníkov, aké taktiky sa zdajú byť pre nich najvhodnejšie;
17. Požiadajte účastníkov, aby premýšľali o 3 veciach – jedna vec, ktorá sa im páčila, ktorá sa im nepáčila a ktorú by na stretnutí zlepšili;
18. Požiadajte ich, aby to napísali na nalepovací bloček post-it/tabuľu, a analyzujte spätnú väzbu. Ak je to možné, na nasledujúcich stretnutiach zmeňte niektoré časti, aby vyhovovali ich vzdelávacím potrebám.

34 <https://www.youthforum.org/collective-complaint-on-unpaid-internships>

35 <https://fridaysforfuture.org/>

36 <https://www.freeperiods.org/>

37 <https://blacklivesmatter.com/>

38 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-4/campaign-tactics-pros-and-cons-of-each-where-they-fit-in-a-strategy/>

Príprava a materiály

Na toto stretnutie budete potrebovať nalepovacie bločky post-it a tabuľu (skutočnú alebo virtuálnu), napísať alebo vytlačiť otázky vopred, vytlačiť taktiky.

Existuje mnoho skvelých súborov nástrojov, ktoré vysvetľujú, kto pracuje v oblasti obhajovania a vedenia kampaní, a v prípade, že potrebujete viac informácií, odporúčame vám prečítať si nasledujúce zdroje:

- Stanovenie cieľa kampane³⁹
- Súbor nástrojov obhajovania organizácie UNICEF⁴⁰
- YFJ – Príručka k obhajovaniu⁴¹

Tip pre školiteľa (školiťov)

Ako príklady kampaní si môžete vybrať iné príklady, ktoré sú vhodnejšie pre vašu miestnu realitu.

39 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/setting-a-campaign-objective/>
 40 <https://www.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2019/03/Youth-Advocacy-Toolkit.pdf>
 41 <https://www.youthforum.org/files/220201-Advocacy-Toolkit.pdf>

6. stretnutie

Podniknutie krokov – časť 1: Tvorba kampane

Ako ju robíme

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Poznať niektoré riziká pri vedení kampane;
- Pripravenosť na niektoré riziká pri vedení kampane;
- Prejsť od ich počiatočného nápadu k celej kampani (od „prečo“ k „ako“).

Opis

Čo je vaša kampaň? Teraz ste našli svoju vec, ale ak s tým chcete niečo urobiť, musíte vytvoriť kampaň. Či už s niečím začnete sami, alebo sa pripojíte k druhým, budete sa musieť naučiť, ako dosiahnuť želaný vplyv, prostredníctvom vlastnej činnosti, ale aj neúspechov. A to je v poriadku. Zistíte, ktoré nástroje možno použiť, vrátane rôznych metód občianskej účasti. Ako plánujete tieto aktivity? Čo potrebujete zvážiť? Aké metódy najlepšie fungujú v každej situácii? Tu preskúmame tieto praktické aspekty.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (20') Vstup: Úskalía a riadenie rizík

Požiadajte účastníkov, aby jednotlivu a v tichosti napísali na papier niekoľko rizík a úskalí, ktoré si vedia predstaviť pri príprave a realizácii kampane. Potom ich požiadajte, aby ich predstavili, a uistite sa, že ste ich pri tom zapísali a zoskupili. Na konci hlasujte za tie najpravdepodobnejšie a najobávanejšie. Ak máte malý počet účastníkov, môžete ich požiadať, aby označili tie, za ktoré hlasujú, fixkou. Ak máte veľkú skupinu alebo online účastníkov, môžete hlasovať zdvihnutím ruky. Na konci diskutujte o tých, o ktorých si účastníci myslia, že sú najobávanejšie alebo najpravdepodobnejšie.

3. krok (45') Moja kampaň

Použite pracovný hárok „Moja kampaň“ v priečinku [ďalšie materiály](https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf)⁴². V ideálnom prípade by ho mali vyplniť jednotlivu, ale ak je to možné, mali by byť rozdelení do malých skupín s podobnými cieľmi, aby sa mohli v procese navzájom podporiť. Pripomeňte im, čo už urobili a

42 <https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

Sieť aktivistov

20-hodinový školiaci program

čo ešte len príde. Účastníci by mali začať premýšľať o celej kampani súvisiacej s ich vecou a pokúsiť sa čo najviac vyplniť pracovný hárok. Neskôr bude čas ho zmeniť.

4. krok (30') Zdieľanie

Niektorí účastníci môžu zdieľať (ak je čas) svoje pracovné hárky. Požiadajte niektorých účastníkov, aby ich zdieľali, a podporte diskusiu a výmenu nápadov. Je tiež v poriadku, ak účastníci prezentujú v skupinách, ak prácu robili spoločne. Cieľom je, aby sa účastníci podelili a hovorili o toľkých rôznych nápadoch, na koľko majú čas, aby mohli získať ďalšie nápady alebo spätnú väzbu na zlepšenie svojich nápadov.

5. krok (15') Zhrnutie

- Ako je opísané v oddiele „Všeobecné informácie“ v časti „Zhrnutie“.

N
O
T
E
S

Príprava a materiály

Okrem pracovného hárku „Moja kampaň“ a zvyčajných materiálov, ktoré sú uvedené vo všeobecných informáciách, nepotrebuje nič špeciálne. Ďalšie znalosti nájdete v nižšie uvedených odkazoch. Posledné dva sú konkrétne, ale naozaj užitočné, ak nepoznáte tému v prvom cvičení.

- [Odrazové mostíky stratégie](#)⁴³
- [Taktiky kampane](#)⁴⁴
- [Stratégia kampane](#)⁴⁵
- [Typy rizík](#)⁴⁶ (týka sa to len obhajovania, nezovšeobecňujte)
- [Riziká pri obhajovaní – užitočné](#)⁴⁷ (týka sa to len obhajovania, nezovšeobecňujte)

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Je potrebné uviesť, že veci si vyžadujú čas, a predtým, ako niečo urobíme, by sme si mali vyhradiť čas na premýšľanie a uvažovanie. Pri všetkých krízach, ktorým čelíme, máme často tendenciu konať okamžite bez toho, aby sme si to premysleli. Dôležité je od začiatku tento tlak znížiť a ísť do toho s chladnou hlavou.

Domáca úloha

Napište najobávanejšie a najpravdepodobnejšie situácie z 2. kroku do [Formulára Google](#)⁴⁸ a požiadajte účastníkov, aby porozmýšľali nad niektorými riešeniami týchto situácií a napísali ich. Týmto spôsobom všetci účastníci dostanú odpovede od všetkých ostatných účastníkov a je to skvelá rovesnícka vedomostná základňa.

43 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/strategy-stepping-stones/>

44 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-4/campaign-tactics-pros-and-cons-of-each-where-they-fit-in-a-strategy/>

45 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/campaign-strategy/>

46 <https://www.careemergencytoolkit.org/topics-issues/2-advocacy/8-criteria-for-deciding-to-engage-in-advocacy/8-2-assessing-risks-of-advocacy/>

47 <https://www.share4rare.org/library/share4rare-toolkit-patient-advocacy/risks-advocacy>

48 <https://www.google.com/forms/about/>

7. stretnutie

Podniknutie krokov – časť 2: Vytváranie sietí

S kým to realizujeme

Trvanie: 120 minút

Ciele stretnutia

- Vytvoriť zoznam potenciálnych podporovateľov a spolupracovníkov;
- Navrhnuť nábor/zhromaždiť podkladový text (texty);
- Pripraviť organizačnú schému vašej kampane.

Opis

Viete, čo je tam vonku, ale je dôležité vytvoriť si vlastný jedinečný spôsob, ako sa zapojiť do problému, ktorý chcete v kampani riešiť. Musíte si vybudovať vlastnú sieť expertov, kolegov a organizácií. Na tomto stretnutí pochopíme, ako nájsť ďalších, ktorí sa k vám pridajú, ako získať podporu a ako zorganizovať seba a ostatných.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (50') Nájdite ďalších, ktorí sa k vám pridajú

2.1 (10') Koho potrebujete/chcete?

Vytvorte skupiny účastníkov, ktorí si vybrali podobný problém, na ktorom chcú pracovať v rámci svojej kampane, a urobte brainstorming o tom, aký druh ľudí by ich mohol potenciálne podporiť alebo sa k nim pridať a ako by títo ľudia prispeli k ich kampani.

2.2 (40') Ako s nimi hovoriť/ako ich presvedčiť? (rovnaké skupiny ako predtým a až do zhrnutia)

Urobte cvičenie, ktoré ste robili na konci 2. kroku na 3. stretnutí. Teraz, keď sme sa na našej ceste pár vecí naučili, je čas si to prejsť a vylepšiť.

Opýtajte sa sami seba, čo vedie potenciálnych podporovateľov alebo spolupracovníkov k tomu, aby sa zasadili za vašu vec (pamätajte na „mapu hodnôt“ a „začnite s „prečo““) a skombinujte to, aby ste vytvorili krátky text, ktorý upúta pozornosť a vyzve ich, aby sa pridali k vašej veci.

Sieť aktivistov

20-hodinový školiaci program

Ak máte čas, urobte to pre každú cieľovú skupinu. Nezapomnite pridať výzvu na akciu a uviesť naozaj jednoduchý spôsob, ako vás kontaktovať ([Formulár Google](https://www.google.com/forms/about/)⁴⁹, telefón, úradné hodiny, zanechať svoj mail, aby ste ich mohli kontaktovať).

Výzva na akciu je navrhnutá tak, aby vyvolala okamžitú reakciu alebo podporila okamžitý predaj. Výzva na akciu sa najčastejšie vzťahuje na použitie slov alebo fráz, ktoré možno začleniť do predajných skriptov, reklamných správ alebo webových stránok, ktoré nútia publikum konať špecifickým spôsobom. Mali by ste použiť výzvu na akciu, ktorá je čo najjednoduchšia. Nehovorte len „hovorte s nami“ na letáku, ktorý ich tlačí k tomu, aby niekde vyhľadali kontakt na vás. Namiesto toho môžete povedať: „Zavolajte nám na toto číslo od 9:00 do 18:00 a opýtajte sa nás, kedy by sme sa mohli stretnúť, aby sme sa trochu spoznali a zistili, aký je potenciál, aby sme spolu niečo podnikli“.

Uprostred stretnutia si vyhradte pár minút na to, aby ste povzbudili účastníkov, aby sa spolu rozprávali a diskutovali o svojich riešeniach, ak si už takto navzájom nepomáhajú.

3. krok (30') Zorganizujte sa a budujte vzťahy

Individuálne alebo v skupinách, v ktorých budete po školení pracovať, si vytvorte organizačnú schému ľudí, ktorých potrebujete, aby bol váš nápad úspešný. Uvedte ich prioritu (napr. koho musíte zapojiť ako prvého?). Napíšte, ako môže každý z nich prispieť k vašej kampani. Môžete to urobiť v dvoch alebo troch rôznych častiach, ktoré predstavujú napredovanie vášho tímu v priebehu času. Možno najprv budete potrebovať len dvoch svojich priateľov, ale na konkrétny cieľ, ktorý príde neskôr, budete možno potrebovať ďalších piatich. Rozhodnite sa, aký druh ľudí (čo by mali (byť schopní) robiť) potrebujete a koľko ich potrebujete.

Uprostred stretnutia si vyhradte pár minút na to, aby ste povzbudili účastníkov, aby sa spolu rozprávali a diskutovali o svojich riešeniach, ak si už takto navzájom nepomáhajú.

4. krok (15') Zhrnutie

- Ako je opísané v oddiele „Všeobecné informácie“ v časti „Zhrnutie“.

49 <https://www.google.com/forms/about/>

Príprava a materiály

Okrem zvyčajných materiálov nepotrebujete žiadne špeciálne materiály, ale odporúčame vám, aby ste si možno vytvorili väčší príklad alebo ho urobili podľa seba z častí textu, ktoré sú dôležité (tučné písmo na 3. stretnutí, krok 3.5 + výzva na akciu) a organizačnú schému.

Tip pre školiteľa (školiťov)

Toto stretnutie je nejakým spôsobom založené na 3. stretnutí a má sa realizovať individuálne alebo v malých tímoch, ak pracujú na rovnakom nápade/projekte. Na začiatku sa môžete, ak to považujete za potrebné, odvolať na text od [Tammy Day](#)⁵⁰.

Nápad: Ak máte čas, môžete účastníkov požiadať, aby navrhli leták alebo príspevok pre sociálne médiá so správou, ktorú navrhli (môžu použiť Canva, PowerPoint alebo iný nástroj). Môžete im to dať urobiť aj na domácu úlohu. Aj to je niečo hmatateľné, čo ich motivuje pokračovať.

Nápad: Ak máte čas, môžete účastníkov požiadať, aby ďalej rozvíjali svoju organizačnú schému, alebo im to môžete zadať ako domácu úlohu. Začnite vytvárať zoznam úloh, ktoré by ste podľa vás mali urobiť, a pre každú úlohu si zapíšte: kto je za ňu zodpovedný (to neznamená, že by ju mal robiť, ale že by sa mal postarať o to, aby bola úloha splnená), čo sa má dosiahnuť, dokedy má byť dokončená. Ak ide o zložité úlohy, vyzvite účastníkov, aby ich rozdelili na jednoduchšie, aby bolo ľahšie vidieť celý obraz a sledovať ho.

50 <https://www.nebcommfound.org/news/build-your-social-capital-and-build-your-community/>

8. stretnutie

Podniknutie krokov – časť 3: Zviditeľnenie vášho posolstva a nájdenie spojencov

Aktivizmus a diplomacia

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Pochopiť rozdiel medzi aktivizmom verzus diplomaciou a obhajovaním;
- Uvedomiť si výhody a nevýhody aktivizmu verzus diplomacie a obhajovania;
- Uvedomiť si úskalía polarizácie.

Opis:

Máte svoju kampaň. Načrtli ste poslanstvo. Viete, ako chcete zapôsobiť, ale ako môžete využiť svoju komunikáciu na budovanie podpory u rôznych cieľových skupín? Ako sformulujete svoju komunikáciu, ako nájdete svoj hlas? Odlíšiť sa od ostatných kampaní a vystúpiť z davu nie je jednoduché: musíme pochopiť, ako preraziť a komunikovať naše poslanstvo. Musíme pochopiť, ako formulovať to, čo chceme povedať, a ako sa na to zamerať. Potrebujeme, aby nás bolo počuť, ale zároveň musíme ľudí spájať, a nie rozdeľovať.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (35') Aktivizmus verzus diplomacia a obhajovanie

2.1 (10') Úvod

Skvelý príklad na pochopenie rozdielu uviedla [Olivia Flavel](#)⁵¹ z Inštitútu USA pre diplomáciu a ľudské práva:

„Aktivista sa definuje ako „osoba, ktorá pevne verí v politickú alebo sociálnu zmenu a zúčastňuje sa na aktivitách, ako sú verejné protesty, aby sa pokúsila o jej uskutočnenie“. Byť aktivistom je pre mladého človeka často oveľa menej skľučujúce ako vstúpiť do sveta obhajovania. Prečo? Obhajovanie sa prezentuje ako oveľa rafinovanejšia prax v porovnaní s aktivizmom a v istom zmysle je to pravda. Byť obhajcom znamená „verejne podporovať alebo navrhovať myšlienku, vývoj alebo spôsob, ako niečorobiť“. Preto môže byť obhajca chápaný ako ten, kto počúva, ten, kto má odborné znalosti; zatiaľ čo aktivisti sú tí, ktorí robia hluk. Protesty, pochody, udalosti, ktoré majú vplyv a nútia ľudí počúvať – či už chcú, alebo nie.

51 <https://usidhr.org/activism-vs-advocacy/>

Obhajcovia sú tí, ktorí pracujú „v rámci systému“, ako už bolo spomenuté, sú to ľudia, ktorí spolupracujú s politikmi a snažia sa riešiť problémy spôsobom, ktorý vyzýva ľudí, aby sa zapojili zdržanlivejším spôsobom. Ako výrečne hovorí Eva Lewis:

„Byť aktivistom znamená hovoriť. Byť obhajcom znamená počúvať.“

Obhajovanie nabáda k tomu, že presvedčíte druhých o tom, že vaša vec má zmysel, často spočíva v tom, že si vypočujete ich myšlienky, oboznámite ich s tými vašimi a priateľsky vyriešite nezhody.“

2.2 (15') Rozdiely + výhody a nevýhody aktivizmu a diplomacie (obhajovania)

Pripravte si dva flipcharty (alebo to môžete urobiť na bielej tabuli alebo online tabuli) vodorovne. Jeden pre aktivizmus a druhý pre diplomáciu a obhajovanie. Každý flipchart je rozdelený do dvoch stĺpcov: výhody a nevýhody. Ak máte skupiny, môžete skupiny požiadať, aby najprv medzi sebou prediskutovali výhody a nevýhody týchto prístupov. Ak nie, požiadajte o vytvorenie dvojíc alebo trojíc (alebo náhodných miestností online) s ich susedmi, aby ste o nich mohli diskutovať. Potom požiadajte všetkých, aby sa spojili, povedali svoje myšlienky na túto tému a zapísali ich.

2.3 (10') Vstup: Polarizácia

Je len na vás, ako sa rozhodnete poskytnúť vstup tohto stretnutia, ale tu sú dve možnosti, ktoré môžu byť pre vás užitočné.

- Rozdeľte účastníkov do malých skupín a každá z nich dostane časť nižšie uvedených informácií, možno tvrdenie. Potom o tom minútu alebo dve diskutujú a svojimi slovami dávajú dohromady, ako by sme polarizáciu opísali. Keďže je to ťažšie dosiahnuť online, môžete tiež použiť možnosť 2.
- Vysvetlite to ako na prednáške, ale pripravte si kľúčové časti na kúsok papiera, aby ste ich mohli odhaliť počas rozprávania.
 - Čo je polarizácia? Hlboké sociálne rozdelenie medzi dvoma alebo viacerými (ideologicky) odlišnými skupinami, ktoré potenciálne vedie k nenávisti. Inými slovami, neexistencia zdravej diferencovanej debaty.
 - Niektorí by napríklad mohli namietajú, prečo je to problém pre oblasť ochrany klímy? Hnutie Youth Climate Movement, ktoré založila Greta Thunbergová, a hnutie Extinction Rebellion určite prispeli k tomu, aby sa boj proti zmene klímy dostal na popredné miesto v politickom programe. Viedlo to však aj k zvýšenej polarizácii v našej spoločnosti v dôsledku zvýšeného významu v médiách. Prečo je to teda problém pre oblasť ochrany klímy? Klimatická kríza je komplexný problém. Nie je to spôsobené len zložitou povahou nášho klimatického systému, ale aj komplexnými faktormi, ktoré k tomu prispievajú. To je dôvod, prečo potrebujeme diferencovaný dialóg spájajúci ľudí s rôznym zázemím, perspektívami a myšlienkami. Priestor na to je, žiaľ, veľmi obmedzený a znižuje sa, zatiaľ čo samotné iniciatívy v oblasti klímy sú veľmi homogénne. Tvorí ich najmä vzdelaná mládež zo západných miest, čím sa odcudzuje veľkej časti spoločnosti, napríklad vidieckej mládeži v strednej a východnej Európe. Chýba nám preto diferencovaný dialóg na riešenie tak zložitého problému, akým je klimatická kríza.

N

O

T

E

S

3. krok (20') Hovorte o polarizácii

Rozdeľte účastníkov do malých skupín. Každý má 2 – 3 minúty na to, aby sa podelil o to, čo mu napadne, keď si pomyslí na polarizáciu a ideologické bubliny. Opýtajte sa ich, či si myslia, že spoločnosť sa viac polarizovala, a ak áno, nech si spomenú na prípady polarizácie v kruhoch ich priateľov alebo organizáciách. Opýtajte sa ich na ich reakciu na situácie, v ktorých je debata veľmi polarizovaná. Aký je dôsledok polarizácie na osobnej, medziľudskej a spoločenskej úrovni? Nižšie uvedený diagram môžete zdieľať pre inšpiráciu, ak máte pocit, že sa hodí.

Nie je to rozhovor, účastníci by mali nechať človeka hovoriť a počúvať. Neexistujú žiadne správne ani nesprávne myšlienky, účastníci môžu dať svojim myšlienkam voľný priebeh.

Keď sa každý účastník podelí o svoje myšlienky, môže (ale nemusí) nasledovať skupinová diskusia.

OSOBNÁ

ČO?

Obmedzená schopnosť myslieť neštandardne, prekračovať zaužívané vzorce myslenia a správania. Teda nedostatok osobného rozvoja.

PREČO?

Zotrvávanie v ideologickej bubline.

MEDZIĽUDSKÁ

ČO?

Neschopnosť budovať vzťahy, sociálne rozdelenie a nenávisť.

PREČO?

Nedostatok dialógu a kontaktu s odlišnými ideológiami, neustále videnie sveta cez okuliare my vs. oni, stereotypizácia a diskriminácia mimo skupín.

Polarizácia A Klimatická Kríza

SPOLOČENSKÁ

ČO?

Neschopnosť spoločne pochopiť zmysel, získať úplnejší obraz o realite a nájsť riešenia spoločenských výziev, ako je napríklad klimatická kríza.

PREČO?

Ideologické bubliny a nedostatok dialógu urýchľuje technologický rozvoj. napríklad sociálne médiá.

4. krok (20') Zamyslenie

Keď sú účastníci späť v hlavnej miestnosti (ak sú online) alebo skončia, niektorí jednotlivci môžu zdieľať svoje myšlienky. Neexistuje žiadne pravidlo, ako to treba prezentovať, neexistuje správny ani nesprávny postup. Zistíme, čo sú podľa nás polarizácia a ideologické bubliny, ako ovplyvňujú nás a naše správanie a aké domnienky máme. Môžete to urobiť v kruhu, ak je to možné, ale môže fungovať aj rozprávanie v predtým vytvorených skupinách.

5. krok (20') Komunikujte s ľuďmi, s ktorými nesúhlasíte:

Áno, a...

Požiadajte účastníkov v skupinách po 5 – 7, aby sa zapojili do cvičenia, v ktorom budú spoločne tvoriť a pracovať, namiesto toho, aby si navzájom odporovali a nebrali do úvahy svoje nápady. Uskutočnia sa dve kolá, ktoré ukážu rozdiel medzi prácou proti sebe a spoluprácou. Účastník bude hovoriť podľa svojho krstného mena v abecednom poradí.

Jeden účastník začne tým, že povie: „Myslím si, že na riešenie klimatickej krízy by sme mali...“. Ďalší účastník odpovie: „Nie, nechcem to robiť. Myslím si, že by sme mali...“. Kolo sa skončí, keď vystúpia všetci účastníci.

Jeden účastník začne tým, že povie: „Myslím si, že na riešenie klimatickej krízy by sme mali...“. Ďalší účastník odpovie: „Áno a myslím, že by sme tiež mali...“. Účastníci teda posunú myšlienku predchádzajúceho účastníka ďalej. Nie je potrebné opakovať všetky myšlienky, ktoré už boli spomenuté, ale stavať na nich.

Keď všetci skončia, zhromaždite sa a premýšľajte o tejto skúsenosti. Spýtajte sa ich, ako sa cítili? Všimli si niečo zaujímavé? Aký je ich verdikt?

6. krok (15') Zhrnutie

- Ako je opísané v oddiele „Všeobecné informácie“ v časti „Zhrnutie“.

N

O

T

E

S

Príprava a materiály

Na tomto stretnutí nebudeme potrebovať žiadne špeciálne materiály. Flipcharty, nalepovacie bločky post-it, papier, fixky alebo online ekvivalent. V úvode si môžete prečítať niečo viac o rozdieloch medzi aktivizmom a obhajovaním od [Olivie Flavell](https://usidhr.org/activism-vs-advocacy/)⁵² z Inštitútu USA pre diplomáciu a ľudské práva a o téme [spektra podpory](https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/spectrum-of-support/)⁵³, ktoré môžete zahrnúť do svojho programu, ak to považujete za vhodné.

Tip pre školiteľa (školiteľov)

- Toto stretnutie je dosť nabité. Pokojne ho preorganizujte alebo zmeňte časový rámec. Hoci je zdieľanie dôležité, ešte dôležitejšie je, aby mali dostatok času na premyslenie si taktiky a formulácie, ako komunikovať s ľuďmi, s ktorými nezdieľajú rovnaké názory;
- K tejto časti môžete pristupovať mnohými spôsobmi. Použite ten, ktorý vám vyhovuje. Môžete hrať hry rolí vo dvojiciach s diablovými advokátmi, kde sa jeden účastník snaží nájsť riešenie, ako zmeniť názor toho druhého, a druhý sa snaží nájsť prekážky, výhovorky alebo možno klamstvá, aby zdiskreditoval toho prvého. Môžete požiadať účastníkov, aby urobili brainstorming o možných prekážkach a riešeníach alebo dokonca preskúmali osoby s rozhodovacími právomocami. Na všetko nebude čas, takže by ste sa mali rozhodnúť, ktoré úlohy použijete a ktoré možno zadáte ako domácu úlohu. Ak je vaším cieľom motivovať účastníkov, aby skutočne začali s realizáciou svojej kampane, je to vynikajúci spôsob, ako to urobiť. Čím hlbšie sa v týchto cvičeniach dostanú a čím viac prekážok prekonajú, tým ľahšie si budú vedieť predstaviť, ako urobiť ďalšie kroky, a budú mať pocit, že to skutočne dokážu, keď to budú v budúcnosti potrebovať urobiť.

52 <https://usidhr.org/activism-vs-advocacy/>

53 <https://the25percent.eu/hub/handbook/chapter-3/spectrum-of-support/>

9. stretnutie

Podniknutie krokov – časť 4: Riadenie kampane

Systemy na podporu života

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Spoznávanie praktických aspektov riadenia kampaní;
- Dozviete sa o monitorovaní a hodnotení a o tom, ako ho správne začleniť do vašej kampane.

Opis

Po spustení kampane ju musíte rozvíjať a udržať. Naučte sa riadiť kampaň – od financovania po organizáciu, riadenie a logistiku. Za kampaňou je veľa vecí, ktoré ju umožňujú. Musíme pochopiť všetky aktivity, na ktorých je kampaň postavená.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (35') Aktivizmus v zákulisí

- Predstavte účastníkom rôzne oblasti práce, ktoré musia brať do úvahy pri premýšľaní o kampaniach:
 - Plánovanie úloh/práce;
 - Nábor a riadenie tímu (opíšte rôzne roly, ktoré musia byť zapojené do kampane/l'udí so špeciálnymi talentami);
 - Komunikácia (externá a interná);
 - Logistika;
 - Rozpočet/fundraising;
 - Požiadajte o podporu/nadväzovanie kontaktov (priateľov a rodinu).
- V malých skupinách požiadajte účastníkov, aby si vybrali dve témy zo zoznamu a spoločne v skupine diskutovali o tom, čo sa pod touto témou myslí, ako súvisí s aktivizmom, aké sú konkrétne úlohy/úspechy/mil'niky v rámci každej témy, ktoré by sa mali vziať do úvahy. Povzbudzujte ich, aby premýšľali o kampaniach, ktoré vytvárali na 6., 7. a 8. stretnutí;
- Požiadajte ich, aby zaznamenali odpovede na flipchart, aby boli viditeľné pre ostatných/na virtuálnu tabuľu.

Sieť
aktivistov

20-hodinový
školiaci
program

3. krok (40') Predstavenie skupinovej práce + Otázky a odpovede

Každá skupina by mala predstaviť svoju prácu. Požiadajte ostatných, aby ju pozorne sledovali, a na záver doplnili, čo im v danej konkrétnej téme chýba. Povzbudzujte ich, aby sa pýtali, ak niečo nie je jasné, zatiaľ čo ostatní prezentujú. Ak je to potrebné, objasnite aspekty každej témy, aby nikto neodchádzal zmätený. Nechajte si čas na otázky a odpovede. Táto aktivita môže byť pre mnohých účastníkov veľmi dôležitá, ak nemajú predchádzajúce skúsenosti.

4. krok (20') Teoretický vstup o monitorovaní a hodnotení

Monitorovanie aj hodnotenie sú procesy zamerané na meranie aspektov vašich činností podľa vopred stanovených kritérií s cieľom zlepšiť, zmeniť alebo upraviť to, čo robíte. Sú úzko prepojené, ale vzťahujú sa na konkrétne časti vašej činnosti.

Čo je monitorovanie?

Monitorovanie je rutinný zber a analýza informácií na sledovanie pokroku v porovnaní so stanoveným plánom a kontrolu dodržiavania stanovených noriem. Pomáha identifikovať trendy a vzorce, prispôsobuje stratégie a prispieva k rozhodnutiam pre riadenie projektov/programov. Monitorovanie je nepretržitý proces rôznych hodnotení.

Čo je hodnotenie?

Hodnotenia zahŕňajú identifikáciu a uvažovanie o účinkoch toho, čo sa urobilo, a posúdenie ich hodnoty. Ich zistenia umožňujú projektovým/programovým manažérom, príjemcom, partnerom, darcom a ďalším zainteresovaným stranám projektu/programu poučiť sa zo skúseností a zlepšiť budúce intervencie. Hodnotenie môže byť vykonané kedykoľvek.

N
O
T
E
S

Monitorovanie a hodnotenie – prečo je dôležité:

Dobre fungujúci systém monitorovania a hodnotenia je kritickou súčasťou dobrého projektového/programového riadenia a zodpovednosti. Včasné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie poskytuje informácie s cieľom:

- Podporiť implementáciu projektu/programu presným podávaním správ založených na dôkazoch, ktoré prispievajú k riadeniu a rozhodovaniu s cieľom usmerniť a zlepšiť výkonnosť projektu/programu;
- Prispieť k organizačnému učeniu a zdieľaniu vedomostí premýšľaním o skúsenostiach a ponaučeníach a zdieľaním skúseností a ponaučení, aby sme mohli naplno využiť to, čo robíme a ako to robíme;
- Presadzovať zodpovednosť a súlad s pravidlami preukázaním toho, či naša práca bola alebo nebola vykonaná tak, ako bolo dohodnuté, a v súlade so stanovenými normami a akýmikoľvek inými požiadavkami darcov.
- Poskytnúť príležitosti pre spätnú väzbu zainteresovaným stranám, najmä príjemcom, poskytnúť vstup a vnímanie našej práce, modelovať otvorenosť voči kritike a ochotu učiť sa zo skúseností a prispôbovať sa meniacim sa potrebám;
- Propagovať a oslavovať našu prácu zdôrazňovaním našich úspechov a výsledkov, budovaním morálky a prispievaním k mobilizácii zdrojov.

Porovnanie medzi monitorovaním a hodnotením

Hlavným rozdielom medzi monitorovaním a hodnotením je ich načasovanie a zameranie posudzovania. Monitorovanie je priebežné a má tendenciu sústrediť sa na to, čo sa práve deje. Na druhej strane, hodnotenia sa vykonávajú v konkrétnych časových bodoch s cieľom posúdiť, ako dobre sa to podarilo a aké zmeny to prinieslo. Údaje z monitorovania zvyčajne používajú manažéri na priebežnú implementáciu projektu/programu, sledovanie výstupov, rozpočtov, dodržiavanie postupov atď. Hodnotenia môžu tiež prispievať k implementácii (napr. hodnotenie v polovici trvania), sú však menej časté a skúmajú väčšie zmeny (výsledky), ktoré vyžadujú väčšiu metodologickú prísnosť v analýze, ako je vplyv a relevantnosť intervencie.

Pokiaľ ide o rozdiely medzi nimi, je tiež dôležité pamätať na to, že monitorovanie aj hodnotenie sú neoddeliteľne prepojené; monitorovanie zvyčajne poskytuje údaje na hodnotenie a pri monitorovaní sa vyskytujú prvky hodnotenia (posudzovania). Monitorovanie nám môže napríklad povedať, že bolo vyškolených 200 komunitných facilitátorov (čo sa stalo), ale môže zahŕňať aj testy na záver školenia (posúdenie) o tom, ako dobre boli vyškolení. Hodnotenie môže použiť tieto monitorovacie informácie na posúdenie akéhokoľvek rozdielu, ktorý školenie prinieslo v súvislosti s celkovým cieľom alebo zmenou, ktorú sa školenie snažilo dosiahnuť, napr. zvýšenie používania kondómov, a či to malo význam pre zníženie prenosu HIV.

N

O

T

E

S

Metódy monitorovania a hodnotenia

- Metóda 1: Dotazníky a prieskumy
- Metóda 2: Fokusové skupiny
- Metóda 3: Silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby (SWOT)
- Metóda 4: Realizované sny alebo vízia
- Metóda 5: Divadelná hra a hranie rolí
- Metóda 6: (Skeč) Mapovanie
- Metóda 7: Koleso monitorovania a hodnotenia (alebo „pavučina“)

Čo sú ukazovatele?

Ukazovatele sú meradlom výsledkov, ktoré sa používajú na hodnotenie vývoja projektu/aktivity. Ukazovatele poskytujú dôkaz o tom, či sa dosiahol navrhovaný výsledok a merajú zmeny aktivít projektu. Môžu byť kvantitatívne (počet, percento, pomer) a kvalitatívne (fakt, poznatky).

- Kvantitatívne ukazovatele merajú množstvo alebo hodnotu vstupov alebo dostupných zdrojov. Majú číselnú hodnotu a sú meradlom kvantity, ako napríklad: počet mužov a žien v rozhodovacom procese; úroveň príjmu za rok podľa pohlavia. Preto „množstvo“ odráža číselný stav, ako je počet študentov, učiteľov, zariadení alebo učebníc.
- Kvalitatívne ukazovatele odrážajú vplyv – vo väčšine prípadov ide o úsudok, názory, vnímanie a postoje ľudí v súvislosti s danou situáciou alebo témami. Sú určené na meranie „kvality“ vstupu, procesu a výstupu programu. Pojem „kvalita“ môže znamenať rôzne veci v závislosti od kontextu. Príklady môžu zahŕňať: pocit pohody; aplikácia informácií alebo znalostí; stupeň otvorenosti; kvalita účasti; povaha dialógu; úroveň informovanosti.

N

O

T

E

S

Plán monitorovania a hodnotenia

Plán monitorovania a hodnotenia je dokument, ktorý pomáha sledovať a hodnotiť výsledky intervencií počas trvania kampane. Je to živý dokument, na ktorý by sa malo odkazovať a ktorý by sa mal pravidelne aktualizovať.

Monitorovanie a hodnotenie počas plánovania projektu

Krok 1

Identifikovať ciele a úlohy programu

Krok 2

Definovať ukazovatele

Krok 3

Definovať metódy overovania údajov a časový harmonogram

Krok 4

Identifikovať roly a zodpovednosti v rámci monitorovania a hodnotenia

Krok 5

Vytvoriť rámec plánu monitorovania a hodnotenia

N

O

T

E

S

51

Sieť
aktivistov

20-hodinový
školiaci
program

5. krok (15') Zhrnutie

Požiadajte účastníkov, aby sa zamysleli nad tým, čo sa môže zdať najnáročnejšie pri riadení kampane.

Príprava a materiály

Ak by ste si chceli prečítať viac o ďalších zdrojoch pre monitorovanie a hodnotenie, pozrite si tento zoznam:

- [YFJ – Príručka k obhajovaniu](#)⁵⁴
- [Nástroje na projektové plánovanie pri rozvoji komunity](#)⁵⁵

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Pri účastníkoch sa snažte o jednoduchosť. Používajte jednoduché slová a vysvetlenia. Vyššie uvedený vstup je pre vás a možno si budete musieť prečítať viac, ale účastníci by mali pochopiť základy.

54 <https://www.youthforum.org/files/220201-Advocacy-Toolkit.pdf>

55 <https://www.thegrassrootscollective.org/monitoring-evaluation-nonprofit>

N
O
T
E
S

10. stretnutie

Kam ďalej? Príprava na ďalšie kroky

(Ďalšie kroky)

Trvanie: 120 minút

Ciele

- Zhrnúť hlavné poznatky zo školenia;
- Naplánovať ďalšie kroky a využiť to, čo ste sa naučili;
- Vyhodnotiť školenie a vykonať sebahodnotenie na základe vedomostí získaných počas školenia.

Opis

Musíte napredovať, udržať svoju kampaň, vyvíjať sa, rásť a rozvíjať sa. Je dôležité pochopiť, čo funguje dobre, kedy niečo zmeniť, kedy reagovať a kedy uvažovať. Kampaň nemôžeme niešť na vlastných pleciach – pozrite sa, ako svoju kampaň rozvíjať, inšpirovať ostatných a usilovať sa o zmenu dnes aj v budúcnosti. Toto posledné stretnutie bude tiež príležitosťou pozrieť sa späť na učenie, pochopiť, ako sa učenie vyvíjalo a ako ho možno uplatniť v budúcnosti.

Podrobná metodika

1. krok (10') Úvod a kontrola

2. krok (10') Zhrnutie celého školenia – hlavné úspechy a získané poznatky

Pripravte zhrnutie celého školiaceho programu a pripomeňte účastníkom hlavný cieľ a výsledky vzdelávania.

Každý účastník by si mal nájsť čas na to, aby sa zamyslel nad hlavnými poznatkami získanými počas školenia, napísal ich na nalepovací bloček post-it a prilepil na bielu tabuľu (alebo virtuálnu tabuľu, ak je stretnutie online). Po ukončení individuálnej reflexie by sa mal školiteľ pozrieť, či sa niektoré veci neprekrývajú, a zhrnúť celý priebeh školenia s hlavnými úspechmi.

3. krok (20') Naplánujte si vaše ďalšie kroky

3.1 (10') Individuálna práca

Na nalepovacie bločky post-it napíšte, aké by mohli byť vaše tri ďalšie kroky, aby ste uplatnili to, čo ste sa naučili počas školenia, a udržali svoju kampaň pri živote.

3.2 (10') Skupinová prezentácia

Vyzvite účastníkov, aby zdieľali svoje ďalšie kroky. Nie všetci sú povinní hovoriť, iba dobrovoľníci, ktorí sú ochotní zdieľať a motivovať ostatných.

4. krok (25') Čo viete o aktivizme?

- Formulár sebahodnotenia (časť 2);
- Najlepšie by bolo preložiť otázky do jazyka školenia a použiť Formulár Google⁵⁶ (alebo podobný nástroj) na zozbieranie odpovedí s cieľom môcť ho porovnať so záverečným samohodnotením počas 10. stretnutia a digitálne zdokumentovať odpovede.

Otázky na sebahodnotenie

Ohodnotte svoju odpoveď na stupnici od 1 do 5, kde 1 je najhoršie a 5 najlepšie.

- Poznám aktivizmus.
- Som aktívnym členom spoločnosti.
- Poznám svoje hodnoty a témy, ktoré sú pre mňa dôležité.
- Viem, čo sú zainteresované strany, a dokážem ich zmapovať vo svojej komunite.
- Dokážem sa postarať o svoje potreby a potreby skupiny, s ktorou pracujem.
- Poznám rôzne taktiky vedenia kampane.
- Uvedomujem si, že vytvorenie kampane si vyžaduje čas.
- Rozpoznám dobré posolstvo, ktoré ma bude motivovať konať.
- Viem, čo znamená pojem „polarizácia“.
- Viem, že pri riadení kampaní môžu mať ľudia rôzne úlohy.
- Mám motiváciu zmeniť niečo vo svojej komunite.
- Koncepcia aktivizmu mi je jasná.
- Dokážem pripraviť kampane spolu s ďalšími podporovateľmi.

5. krok (20) Hodnotenie školenia

Hodnotenie sa môže urobiť písomne alebo ústne a malo by brať do úvahy najdôležitejšie časti, ako je učenie, kvalita obsahu, skupinová dynamika, komunikácia atď.

Vyberte si medzi rôznymi možnosťami hodnotenia školenia, len sa uistite, že to máte zaznamenané pre prípad, že by ste potrebovali o školení napísať správu.

⁵⁶ <https://www.google.com/forms/about/>

Písomné hodnotenie

Pripravte si formulár alebo flipchart a napíšte rôzne otázky, na ktoré by ste chceli získať odpovede:

- Ktoré cvičenia alebo stretnutia sa vám obzvlášť páčili alebo by ste ich vynechali a prečo?
- Aká je pravdepodobnosť, že to, čo ste sa naučili, využijete vo svojom každodennom živote?
- Čo konkrétne uplatníte vo svojom každodennom živote?
- Ako sa vám páčila dynamika skupiny?
- Aké tri hlavné ponaučenia ste si odniesli zo školenia?
- Čo bolo pre vás najmenej užitočné?
- Aká bola príprava a komunikácia v súvislosti so školením?

Barometer názorov

Môžete použiť rovnaké otázky alebo pridať nové a napísať plus a mínus na dva papiere, umiestniť papiere do opačného rohu miestnosti a požiadať účastníkov, aby sa postavili na pomyselnú čiaru medzi + a - podľa ich odpovede, najbližšie k + sú úplne spokojní, v strede sú niečo medzi + a - a najbližšie k - sú nespokojní. Požiadajte účastníkov z rôznych pozícií, aby sa vyjadrili k svojej pozícii. Je v poriadku, ak niekto nechce zdieľať.

6. krok (20') VOLITEĽNÉ – Predstavte systém kamarátov

Opýtajte sa účastníkov, či sú ochotní zapojiť sa do systému kamarátov. Keď začnú konkretizovať svoje ďalšie tri kroky do konkrétneho nápadu (kampane), ktorý by chceli realizovať, mohli by ísť so svojim kamarátom na kávu/čaj, aby tento nápad predstavili a získali úprimnú spätnú väzbu a nové nápady.

7. krok (15') Ukončenie a zhrnutie

Toto je priestor na krátke motivačné ukončenie školiaceho programu, kde by ste mali účastníkom pripomenúť, aby verili v zmenu a boli aktívnou súčasťou ich komunity.

19. Pripomeňte im, čo sa urobilo počas 10 stretnutí;
20. Požiadajte ich, aby povedali/napísali jedným slovom, aký majú pocit zo školenia;
21. Motivujte ich, aby začali konať/pripojili sa k nejakej existujúcej kampani.

N

O

T

E

S

Sieť
aktivistov

20-hodinový
školiaci
program

Príprava a materiály

Na toto stretnutie potrebujeme nalepovacie bločky post-it a bielu tabuľu alebo virtuálnu tabuľu, ak stretnutie realizujeme online.

Tip pre školiteľa (školiteľov)

Systémy kamarátov netreba predstavovať, v prípade potreby by mali slúžiť na rovesnícku podporu.

N

O

T

E

S

**Sieť
aktivistov**

20-hodinový
školiaci
program

Oskenuj QR kód pre
zobrazenie ďalších
materiálov

Klikni na tento link pre ďalšie materiály:

<https://drive.google.com/drive/folders/1nWoGvJOdYZwaTa2GQj3vmLslhbhF7SEf>

